

T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Rugpjūtis – August 25, 1988 Nr. 33

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Reformos, bet kokios?

Svajojant apie naują Sovietiją

Vytautas Meškauskas

Savo kailiu patyrę keletą valdymo sistemų, galime pasakyti, kad nė viena jų tobula. Visos jos reikalingos reformų, išplaukiančių iš besikeičiančio laiko reikalavimų. Ir laimingas kraštas, kur nesedima rankas sudėjus ir laukiant, kol reformas praves revoliucija. Gorbačiovo revoliucija tuo skiriasi nuo kitų, kad jis iškelia persitvarkymo reikalą, bet neduoda konkrečių pasiūlymų. Būtų gal paprasčiau, jei jis norėtų laikytis Lenino šūkio: visa valdžia tarybom. Žinoma su papildymu, kad tarybos turi būti demokratiškai išrinktos. Atseit, rinkti, sudaryti partijas ir kandidatuoti galėtų visi. Taip išrinktos tarybos sudarytų vykdomuosius organus, kurie ieškotų kelio į geresnę ateitį. Tai būtų jau tikra revoliucija. Gorbačiovas tačiau pasiliko sau ir toliau visą valdžią ir ją net numato padidinti, ruošdamasis dešimčiai metų užimti sustiprintą valstybės prezidento postą. Sovietinėm akim žiūrint tai gal nevisai demokratiška, bet kraštui būtina. Atiduok iš tikro visą valdžią tarybom — jų deputatai tuoj pat pradės savitarpio karą. Vien Lietuvoje visokiausių deputatų esama 28 tūkstančiai! Iš tos pusės žiūrint gerai, kad Gorbačiovas pirmiausiai leido diskusijas, niekam neperduodamas kompartijoje sukauptos jėgos.

Kad sovietinė tauta suprastų turinti laisvę padiskutuoti, prireikė beveik trijų metų. Taip ji buvo pripratinta klausyti valdžios. Iš pradžių pasirodė straipsniai išmarginti Lenino citatom. Kai vienas autorius, jų pritrūkęs savam reikalui, pradėjo cituoti Marksą — apsidžiaugiau. Gal po kelių metų bus grįžta prie senovės graikų ar romėnų filosofijos apie santvarką ir žmonių teises, o po to net prie Dešimt Dievo įsakymų...

Taip ilgai nereikėjo laukti. Sykį duota laisviau pasireikšti teisę pati pradėti greitėti. Tiesa dar neviskas, kas galvojama, randa vietos oficialioje spaudoje, o neoficialios dar nėra, tačiau plinta nuorašai dauginančių

mašinų pagalba, kurių ir Sovietijoje yra. Štai prieš akis guli Arvydo Juozaičio pranešimas Lietuvos Dailininkų Sąjungoje š. m. balandžio 20 d., kurį laisvėje išplatino Lietuvių Informacijos Centras. Jame kalbama apie politinę kultūrą ir

(Nukelta į 3 psl.)

Septintoji lietuvių skautijos tautinė stovykla jau praeityje... Kai šis Dirvos numeris pasieks skaitytojus, daugelis stovyklautojų jau bus grįžę į namus.

Stovykla, kurioje stovyklavo apie 800 skaučių, skautų ir akademikų susilaukė didelio dėmesio. Gauta daug sveikinimų, tarp kurių yra JAV prezidento Ronald Reagano ir JAV senatoriaus Howard M. Metzenbaum, iškelią lietuvių skautijos didelius nuopelnus.

Jie buvo perskaityti praeitą sekmadienį įvykusiame parade.

Stovyklą aplankė ir Lietuvos Laisvės Lygos atstovas dr. A. Statkevičius, kuris supažindino stovyklavusius su dabartine padėtimi ok. Lietuvoje.

JAV prezidentas Ronald Reagan po atsiveikinimo kalbos respublikonų konvencijoje susilaukė didelių ovacijų.

sius su dabartine padėtimi ok. Lietuvoje.

Taip pat stovyklą aplankė vysk. P. Baltakis, sekmadienį atnašavęs šv. Mišias ir pasakęs prasmingą pamokslą.

Stovykla laikoma pavykusia ir prie jos dar bus grįžta kituose Dirvos numeriuose.

PABALTIEČIAI LIUDIJO RESPUBLIKONŲ KONVENCIJAI

Savaitę prieš Respublikonų partijos konvencijos pradžią, Respublikonų partijos platformos komitetas New Orleans mieste pravedė apklausinėjimus 1988 metų JAV-bių prezidento rinkiminės kampanijos platformos reikalui. Liudininkų apklausinėjimai vyko 1988 m. rugpjūčio 8 d. septyniuose pakomisėse. Kiekvienos pakomisės sudėtyje būta apie 12 specifinės srities specialistų.

Po 12 metų pertraukos (paskutinį kartą liudyta 1976 metais) ir visos eilės įtaigojimų, Respublikonų partijos centro komitetas lietuvių ir bendriam baltų klausimams suteikė išskirtiną dėmesį. Amerikos lietuviams opius klausimus pristatyti buvo pakviesta JAV LB Krašto valdyba (atstovavo vykd. administratorius Algimantas Gečys), o bendriesiems baltų reikalams — Amerikos Baltų Laisvės Lyga (atstovavo vicepirm. Angelė Nelsienė). Abu atstovai liudijo Užsienio reikalų pakomisėje, ku-

riai vadovavo Thomas Loeffler iš Texas valstijos ir kurios sudėtyje buvo kongr. William McCollum, kongr. Guy Molinari, ir kt.

JAV LB atstovavusio Alg. Gečio liudijimas rėmėsi š. m. birželio 13 d. Demokratų ir Respublikonų partijų platformos komitetams įteiktu Krašto valdybos pirm. Vyt. Volerto memorandumu. Prašyta testuoti Baltijos valstybių aneksijos į Sov. Sąjungą nepripažinimo politiką, ją stiprinant dažnesniu okupacijos klausimo kėlimu tarptautiniuose forumuose ir diplomatinio Baltijos valstybių atstovavimo JAV-se pabrėžimu. Siūlyta kreiptis į M. Gorbačiovą prašant jo atsakyti Molotovo-Ribbentropo pakto padarinių, gerą valią įrodant nepriklausomybės Baltijos valstybėms sugrąžinimu. Pasisakyta už Laisvos Europos transliacijų stiprinimą ir radijo siuntų modernizavimą, kelta aukštų muitų siunčiamoms

(Nukelta į 4 psl.)

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

I am pleased to send warm greetings to all the youngsters gathered in Kensington, Ohio, for the Seventh Lithuanian Scouts Jamboree, and to congratulate you as you celebrate your 70th anniversary.

This special occasion is a good chance for you to become friends with other young people who share your love for Lithuanian culture and for scouting. The perseverance, reliability, and industriousness that you learn as scouts will serve you well in the future, as will the ties you make here and elsewhere with others of your heritage. I am happy to commend you for all you are achieving.

So is Mrs. Reagan, and she joins me in sending best wishes for a fine jamboree and for the years to come. God bless you.

Ronald Reagan

JAV prezidento Ronald Reagano sveikinimas VII tautinei stovyklai.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Reaganas atsisveikina. - Estijoje paskelbtas Stalino-Hitlerio pasidalinimas Pabaltė. - Naujas trėmimo būdas. - Ligočėvas prieš Gorbačiovą...

Respublikonų konvencijos New Orleans pirmą dieną prezidentas Reaganas pasakė savo atsisveikinimo kalbą. Jo 'gulbės giesmė', kaip paprastai, buvo gerai paruošta ir perduota. Kadangi pati konvencija yra pasiruošimas rinkiminei kovai, ir prezidento kalboje netrūko 'partizaninių' užpuolimų. Pastebėjęs, kad krašto valdymą perėmęs labai blogoje situacijoje moraliai ir materialiai, Reaganas pareiškė, kad jam prezidentaujant buvo padaryta didelė pažanga. Jo administracijos metu atsirado 17,5 milijonų naujų darboviečių. Per paskutinius 68 mėnesius be pertraukos buvo einama ūkinės pažangos keliu. Teisindamasis dėl deficito Reaganas pareiškė, kad negalima užmiršti, kad jis neturi teisės išleisti nė vieno dolerio be Kongreso sutikimo. Neteisinga kaltinti dėl deficito išlaidų kariams reikalams, jos šiais metais tokios pat, kaip buvo prieš šešerius metus, jei įskaitysime infliaciją. Per paskutinius 6 metus Kongresas sumažino jo numatytas išlaidas krašto apsaugos reikalams 125 milijonais dolerių, tačiau dvigubai daugiau paskyrė vidaus reikalams. Nepaprastas išlaidumas socialiniams reikalams prasidėjo Johnsonui prezidentaujant šeštam dešimtmetyje. Nuo 1965 m. iki 1980 m. biudžetas padidėjo penkis sykius, o deficitas 52 kartus. Demokratai per paskutinius 56 metus 52 metus kontroliavo Atstovų Rūmus, o senatą 46 m. Slinkti į deficitą galėtų sulaikyti tik respublikonų dauguma abejuose Kongreso rūmuose.

Reaganas pasidžiaugė, kad jam prezidentaujant per 2.765 dienas komunistams neatiteko nė vienos pėdos žemės daugiau. Karai baigiasi, o santykiai su sovietais yra geriausi nuo pat II pasaulinio karo laikų. Tokią kraštui naudingą politiką gali tęsti tik Bushas, kuris turės jo paramą ir patarimus, jei jų prašys.

★

Rugpiūčio 15 d. Estijoje buvo paskelbtas slapto Stalino-Hitlerio susitarimo dėl Pabaltės pasidalinimo tekstas. Greičiausiai tuo pačiu metu jis buvo paskelbtas ir Lietuvoje bei Latvijoje. 'Neoficialiai' tų kraštų gyventojai tą susitarimą seniai žino.

★

Armėnijos disidentas Paruiir A. Airikan 39 metų, kuris 18 metų prasėdėjo sovietų kalėjimuose ir stovyklose, o paskutiniu metu gyveno Maskvoje, buvo iš naujo suimtas kovo mėn. po riaušių Kalnų Karabake. Neseniai jam buvo atimta Sovietijos pilietybė ir pasiūlyta išvažiuoti. Kadangi nė viena Vakarų valstybė nedavė vizos be jo paties prašymo, jis buvo išskraidintas į Etiopijos sostinę Adis-Abeba, septynių KGB agentų ir gydytojo lydimas. Čia jis buvo išlaikytas keturias dienas viešbutyje, po to jam buvo duotas naujas kostiumas bei 1.750 dolerių ir paleistas. Jis tuojau nukeliavo į JAV ambasadą, kur gavo leidimą atvykti į Kaliforniją. Jo šeima paliko Maskvoje.

Airikyan pareiškė Amerikoje, kad Vakaruose bijoma kritikuoti Gorbačiovą nenorint sustiprinti jo priešų. Reikalavimas prijungti prie Armėnijos Karabako sritį, išplaukė ne iš tautinių kibirčių, bet yra žmonių teisės klausimas. Maskva, neleidama Karabakui grįžti į Armėniją parodė, kad nauja politika neturi nieko bendro su demokratija, bet yra totalitarizmo bazės sustiprinimas — aiškino jis.

★

Nepaisant pačioje sovietų spaudoje Lietuvoje pripažinimo, kad tarybinės valdžios įkūrimas 1919 m. buvo tik įsakytas Stalino blefas, liepos 21 d. Vilniuje buvo iškilmingai paminėtas tos valdžios atkūrimo 48 metinės, padedant vainikus prie Lenino, Kapsuko ir ko. paminklų, o Kaune įvyko gegužinė Dainų slėnyje, kur dalyvavo 5,000 žmonių, kuriuos, atrodo, čia sutraukė ne tų įvykių prisiminimas, bet... mugė.

★

Nesulaukę iš Kongreso pagalbos ginklais, Nikaragvos laisvės kovotojai pradėjo trauktis į Hondurą, kur galės išgyventi su šeimomis iš jiems paskirtos 27 milijonų 'humanistinės' pagalbos.

★

Jau prieš mėnesį sovietų užs. reik. min. ševarnadzė kritikavo neišvairintus Maskvos pareigūnus už priešinimąsi sovietų užsienio politikos 'demokratizavimui'. Jis įrodinėjo, kad taikinga koegzistencija nėra tik taktika nesibaigiančioje klasių kovoje, bet bū-

tinybė atominių ginklų ir ekologinių katastrofų amžiuje. Be to Maskva negalinti siekti ūkinės gerovės ir kartu lenktyniausi karinėje-technologinėje pažangoje.

Liepos 29 d., į tai atsakė Kremlius Nr. 2 — Ligočėvas. Jis kritikavo užs. reik. ministerį teigdamas, kad klasių kova vis dėlto dar tebesitęsia ir Maskva turi elgtis kaip didžioji valstybė. Atrodo, kad jis turėjo galvoje paskutinį Kubos kariuomenės sustiprinimą, priešingai Gorbačiovo spėjimui, Angoloje, kur ji su naujomis jėgomis ir 200 lėktuvų puolė Pietų Afrikos pozicijas ir privedė prie P. Afrikos sutikimo pasitraukti iš Angolos bei duoti nepriklausomybę Namibijai, jei iš ten pasišalins ir Kubos kariuomenė, turinti ten 57,000 karių. Kaip paprastai Ligočėvas pakelia savo galvą, kai Gorbačiovas... būna išvykęs atostogų.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

• Petras Cidzikas ir A. Andreika rugpiūčio 17 d. apie 10 val. vak. pradėjo bado streiką. Šalia jų stendas, su strispalve, skelbia, kad jie badaus kol nebus paleisti visi kaliniai ir nutrėmimo esantieji — Lietuvoje, Rusijoje, ar kitur. Cidzikas ir Andreika apsupti daugelio žmonių, pritariantys jiems duoda atsigeriti. Milicija kol kas nesikiša.

• Persitvarkymo Sąjūdis prisidės prie rugpiūčio 23 d. ruošiamo mitingo. Sąjūdis pageidauja, kad demonstracija vėl vyktų Vingio parke, ir reikalauja, kad iki rugpiūčio 22-os dienos televizija ir spauda paskelbtų, jog Sąjūdis kviečia visus į Vingio parką rugpiūčio 23 d. 7 val. vak. Jeigu Lietuvos masinės medijos to nepaskelbs, tada mitingas įvyks rugpiūčio 23 d. 7 val. vak. Gedimino aikštėje. Mitingo organizavime Sąjūdį atstovauja prof. Vytautas Landsbergis.

• Tiesa ir Gimtasis Kraštas rugpiūčio 18 d. paskelbė, kad Lietuvos trispalvė, Gedimino stulpai, ir Vytis leidžiami naudoti kaip tautiniai ženklai šalia esančių valstybinių ženklų. Panašiai kaip Estijoje, kur jų vėliava legalizuota kaip tautinė, bet ne valstybinė.

• Rugpiūčio 23 d. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ruošiamasi masinėms demonstracijoms Hitlerio-Sta-

■ Iš kitos pusės

Skaitant diskusijas apie Lietuvos persitvarkymo galimybes į akis krinta faktas, kad jos dažniausiai prasižėdė su Rusijos revoliucijos linksniavimu. Pvz. prof. dr. Antanas Burkauskas pasikalbėjime su ŠVYTURIU apie tarybų prestižo atgaivinimą teigia:

"Mes pagrįstai didžiavomės 1936 m. TSRS Konstitucija, tačiau jos nebuvo laikomasi. Antrame jos straipsnyje parašyta, kad visa valdžia priklauso Taryboms, o iš esmės Tarybos pasidarė patariamuoju organu. Dar daugiau, netgi teisėsaugos organai retai rėmėsi Konstitucija ir gynė piliečių teises ir laisves. Taigi, Lenino idėjos į Konstituciją pateko, bet pats požiūris į Konstituciją buvo stalinistiškas".

Atrodo, kad profesorius iki šio laiko nedrįsta pasakyti tiesos. Tarybos nebuvo patariamasis organas — jos priimdavo viską, kas joms buvo įsakyta. O teigti, kad visagalinti NKVD retkarčiais gynė konstitucines piliečių teises bei laisves, yra skaitytojų, kurie visi geriau žino, užgavimas.

Apie Tarybas dar turėsime daug progų pakalbėti. Dabar norėčiau tik profesoriaus paklausti, kas tie "mes, kurie pagrįstai didžiavosi 1936 m. TSRS Konstitucija"? Jis pats gal dar nebuvo gimęs, o milžiniška lietuvių tautos dauguma gyveno Lietuvos respublikoje ir džiaugėsi, kad jai netenka gyventi po bent kokia bolševikų konstitucija. Net ir ta mažytė mūsų mažuma, kuri tada turėjo nelaimės gyventi Sovietų Sąjungoje, per daug pažino tikrą sovietų santvarką, kad galėtų džiaugtis nauja Konstitucija.

Apie tą santvarką liepos 23 d. LITERATŪROJE IR MENE rašo Juozas Jurginis, senas komunistas ir komunistinio autoritetas. Jis tvirtina, kad kaip tik tuo metu Stalinas savo terorą nukreipė prieš Sovietijoje gyvenusius kitataučius emigrantus, visų pirma — komunistus:

"Tuo metu užsidarė lietuvių klubai, mokyklos, dingo lietuviški vadovėliai, nustojo eiti laikraštis 'Raudonas Artojas' ir žurnalas 'Priekalas'. Balta rusijos TSRS Mokslų Akademijos lietuvių sektoriaus akademikai Stasys Matulaitis ir Vitalis Serbenta, abu istorijos mokslų daktarai, atsidūrė kalėjimuose, o paskui lageriuose. Pirmasis — už nacionalizmą, antrasis — už trockizmą. Tada žymesnį suimtąjį turėjo viešai pasmerkti jo draugai, kurie dar laukė savo eilės. Taip atsitiko ir Angariečiui. Jis palydėjo į kalėjimą S. Matulaitį, buvusį varpininką, Vinco Kudirkos bendradarbį recenzuodamas jo 'Lietuvių tautos istoriją' išleistą 1923 m. Kaune ir pakartotą kaip vadovėlis Minske. Pirmasis recenzijos argumentas, kad vadovėlio autorius tikrai nacionalistas buvo tas, jog knyga pavadinta ne Lietuvos, o lietuvių tautos istorija. Represavus TSRS lietuvių ir kitų tautų žymesnius veikėjus, atėjo eilė vadams... (jų tarpe) lietuvių komunistų Zigmui Angariečiui. Angariečiui nuteisti ir sušaudyti neužteko kaltinimo, kad jis nacionalistas, jis buvo pasmerktas, kaip fašistinės Lietuvos šnipas, be to, kalėjimuose iš politinių kalinių sudaręs šnipų mokyklą. Šnipinėjimu buvo apkaltinti visi tie kaliniai komunistai, kurie 1933 m. buvo iškeisti į lageriuose laikytus lietuvius kunigus. Tarp iškeistųjų ir priėmusių TSRS pilietybę tragiškiausia asmenybė buvo Jonas Kaspraitis. Mūrininkas iš Kybartų, jis, be rusų kalbos, gerai kalbėjo vokiškai, nes dirbti eidavo į Prūsiją, buvo išsilavinęs, rašė straipsnius. Fašistinis teismas šiauliuose jį nuteisė mirtį, bet mirties bausmės neįvykdė. Iškeistas jis dirbo Minske, 'Raudonojo Artojo' redakcijoje, ir buvo sušaudytas kaip 'liaudies priešas'."

Iš tikro tragiškas įvykis. Stalino budeliai išpildė 'fašistinio' teismo sprendimą! O dabartinis teisės mokslų daktaras ir profesorius didžiujasi Stalino 1936 m. Konstitucija, kuri tai leido! Ar reikia didesnės ironijos.

(vm)

lino Pakto 49-toms metinėms paminėti. Iš Vilniaus, Rygos ir Talino telefonu gautomis žiniomis, šios demonstracijos koordinuojamos. Mitingai įvyks rugpiūčio 23 d. 6 val. vak. Rygoje, 7 val. vak. Vilniuje ir 8 val. vak. Taline. Pranešama, kad demonstracijos taip pat įvyks Kaune, šiauliuose, ir Kretingoje. Jau ruošiami

atsišaukimai ir plakatai, tikimasi labai gausaus dalyvavimo. Abejojama, ar valdžia duos leidimus mitingams, nes neseniai paskelbti ir Pabaltėje taikomi įsakai labai apriboja tokias demonstracijas. Organizatoriai tvirtina, kad numatyti minėjimai bet kuriuo atveju įvyks.

(ELTA)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atskiro nu-
merio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

JAV SENATORIŲ KREIPIMASIS Į PABALTIEČIUS

ESTIJOS, LATVIJOS IR LIETUVOS ŽMONĖMS

Mes amerikiečiai jau nuo sena jaučiame jums, Pabaltijo šalių žmonėms, gilią pagarbą ir palankumą. Su jūsų sunkių aplinkybių, bei didinga istorija identifikuojamės ir mes, nes taip, kaip ir mūsų pirmataikai, jūs prieš nelygius šansus, išsikvojote nepriklausomybę ir įsteigėte demokratines valdžias.

Deja, jūsų kovos už esmines žmogaus teises ir laisvą apsisprendimą, vestos su tokia ypatinga narsa prieš septynis dešimtmečius, dar nesibaigė. Kaip Jungtinių Amerikos Valstijų Senato nariai, norime, kad jūs žinotumėte, jog mūsų parama tiems kilniems tikslams taip pat tęsiasi.

Kaip žinote, Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė nepriklausomas demokratines Estijos, Latvijos ir Lietuvos respublikas pripažino 1920 metų liepos 28 dieną. Mes ir toliau gynėme jūsų teisę egzistuoti kaip suverenos valstybės po to, kai 1940 metais sovietų įvykdytos nelegalios jūsų kraštų okupacijos ir aneksijos.

Nuo to laiko visi Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentai yra pakartotinai pabrėžę, o ambasadorius Matlokas Jurlaloje, Latvijoje, 1986 metų rugsėjo mėnesį pakartojo:

"...jėgos panaudojimas ir laisvai duoto sutikimo nebuvimas yra priežastys dėl kurių Jungtinės Valstijos niekada nepripažino ir niekada nepripažins legaliu priverstinio Estijos, Latvijos ir Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą."

Esame, tačiau, padrąsinti paskiausių įvykių jūsų šalyse. Su pasitenkinimu pastebėjome, kad Mavrikas Vulfsonas, Latvijos valstybinės televizijos komentatorius, viešai užėmė poziciją, sutampančią su mūsų pačių dėl priverstinės Pa-

baltijo valstybių okupacijos ir aneksavimo. Su dideliu susidomėjimu stebime gausias, taikingas, kas mėnesį didėjančias demonstracijas visose Pabaltijo valstybėse. Mus padrąsina sovietų vedama kampanija, pripažįstant Stalino eros nusikaltimus, ir tai, kad Pabaltijo šalių gyventojai dabar gali viešai pagerbti atminimą draugų ir artimųjų, žuvusių per masinį terorą ir deportacijas 1952 metais. Mes kartu su jumis džiaugiamės, kad Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinės spalvos dabar vėl išdidžiai plevėsuoja jūsų kraštuose.

Kaip demokratinės šalies atstovai, mes remiame šias pastangas, nes mūsų požiūriu saviraiškos ir susirinkimo laisvė yra dalis pamatų, ant kurių yra pastatytos visos demokratinės įskaitant mūsų šalys.

Taip pat esame padrąsinti generalinio sekretoriaus Gorbačiovo vedamos persitvarkymo, viešumo ir demokratizacijos kampanijos Sovietų Sąjungoje tikslu. Tikime, kad tokie kampanijai tapti sąžininga ir nuosirdžia pastanga atitaisyti praeities blogį, ji turi pilnai pasireikšti ir Pabaltijo valstybėse.

Todėl mes, žemiau pasirašiusieji Jungtinių Valstijų Senato nariai raštu kreipėmės į generalinį sekretorių Gorbačiova, ragindami jį sovietų spaudoje paskelbti 1939 metais pasirašytą Molotovo-Ribbentropo pakto pilną tekstą, įskaitant slaptuosius protokolus. Laiške, datuotame 1988 metų rugpiūčio 20 dieną mes prašėme generalinį sekretorių išsižadėti šio pakto ir paskelbti sovietų vyriausybės išsipareigojimą atstatyti tikrą Pabaltijo valstybių suverenitetą.

Jungtinės Amerikos Valstijos ir Pabaltijo valstybės visuomet palaikė unikalius santykius, pagrįstus tikra tarpusavio draugyste ir

Reformos, bet kokios?...

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuvą, atseit ne visai tik dailininkams rūpima tema. Dailininkų susirinkimas buvo tik pasitaikiusi proga.

Pranešime džiaugiamasi, kad, nors sprendimas padaryti radikalias reformas buvo padarytas politinėse viršūnėse, tačiau jis skiriasi nuo kitų panašių užsimonėse, nes galų gale supras-
ta:

"kad visuomenė ir kultūra nėra eksperimentinis laukas, į kurį galima sėti įvairiausius 'tobulinimo projektus'. Visuomenė — savaimingas organizmas, kuris gali būti keičiamas tik jo ugdymu... Tai reiškia, kad jis gali prisiminti tik tas idėjas, kurioms kultūriškai subręsta. O kultūriškai jis subręsta anaipol ne 'brandaus socializmo' idėjos vedamas."

Kaip jau mes minėjome, Gorbačiovo noras reformų, jas tiksliai neišsakant, pažadino nacionalinius jausmus. Juk šiaip ar taip mūsų kultūra turi specifinių, lietuviškų požymių, kas dabar

bendra pagarba laisvės, demokratijos ir žmogaus teisių principams. 1988 metų birželio 14 dienos kalboje, Kongreso pageidavimu minint Pabaltijo laisvės dieną, prezidentas Reaganas pareiškė:

"Amerikiečiai, laisvė pradėto ir visų žmonių lygybei Dievo apvaizdoje pasišventusio krašto piliečiai, remia Pabaltijo žmonių aspiracijas atgauti turėtą laisvę ir nusibrėžti savo pačių kursą."

Mes jungiamės prie prezidento šiame išsipareigojime ir pažadame jums, Pabaltijo valstybių žmonės, tolesnę paramą. Dievas te-laimina Estiją, Latviją ir Lietuvą!

Nuoširdžiai,

Dale Bumpers
Harry Reid
Bill Bradley
Charles E. Grassley
Howard M. Metzenbaum
Frank R. Rutenberg
Rudy Boschwitz
Dennis DeConcini
Robert C. Byrd
Paul Simon
Danied K. Inouye
Thomas A. Daschle
Donal W. Riegle, Jr.
George J. Mitchell
Alan J. Dixon
David Karnes
Pete Wilson
John McCain
Larry Pressler
Quentin N. Burdick
William L. Armstrong
Richard G. Lugar
Paul S. Sarbanes

pasidarė labai jautru. Juozaitis konstatuoja, kad Kapsukas, kurio vardu vadinasi dabartinis Vilniaus universitetas, savo laiku puoselėjo mintį, kad verta kuo greičiau atsisakyti lietuvių kalbos ir urmu prisišlieti prie rusų bolševikų judėjimo. 1920 m. pavasarį Kapsukas rašė, kad Lietuvos ir Baltarusijos komunistų partija niekada nekėlė nepriklausomybės obalsio. Kalbėti apie Lietuvos nepriklausomybę, lietuviams komunistams įsakė drg. Stalinas — tuo laiku tautybių komisaras vokiečiams kapituliavus, kas vedė prie jų pasitraukimo iš Pabaltijo ir susidarymo ten sovietų nuomone politinės tuštumos. Nepriklausomybės idėja buvo išpuoselėta ir įgyvendinta buržuazijos. Ir dabar kai Gorbačiovas pastatė klausimą: o kas toliau? — dar nesuformuotas atsakymas skamba taip: Lietuvos gyventojų daugumos nori turėti galimai didesnę nepriklausomybę, kuri faktinai neturėtų pakenkti Sovietijos interesams, bet jiems padėti. Kol kas to niekas neišdrįso pakankamai aiškiai pasakyti. Juozaitis savo mintis baigė taip:

"Jeigu jų klausantis jums nekilo noras mane sunaikinti ar nutildyti, turiu pagrindo teigti, kad mes visi šiek tiek pasistūmėjome politinės kultūros link".

Politinė kultūra reikalinga tam, kad galima būtų diskutuoti apie tolimesnį

kelią, po to paliekant diskusijų dalyvių galvas savo vietoje. Iki šiol to nebuvo Sovietijoje.

JUODOJO KASPINO DIENA

BRANGŲS LIETUVIAI,

Molotovo — Ribbentropo pakto slaptieji dokumentai Lietuvos valstybę pardavė už tautos akių, lyg pavogtą prekę Juodoje rinkoje. Šio kruvino susitarimo posėkoje tauta sumenko visu trečdaliu, mirties, kančios, baimės, skriaudos ir vergijos kertama.

Ši rugpiūčio 23-ji žymi 49-ius metus nuo tos nelemtos prekybos. Laisvojo pasaulio lietuviai, įsijungę pavergtos tautos gedule, savo jėgomis kasdien ieško ir ieškos kelių Nepriklausomos Lietuvos valstybės atgaivinimui. Šia prasme mūsų mintys nesiskyrė. Šiame sieky mūsų pastangos sutapo. Šioje nelemtyje mums energijos užtenka, nes ją papildė tautiniai sąmoningas jaunimas. Sov. Sąjungos ir hitlerinės Vokietijos gėda 20-tame amžiuje tautai paliejo kraują, bet neatėmė gyvybės ir vilties.

JAV-bių Lietuvių Bendruomenė, solidarizuodama su pavergta tauta, su savo org an izaciniais vienetais įvairiais būdais ir priemonėmis jungiasi į rugpiūčio 23-ios — Juodojo kaspino dienos — paminėjimą.

JAV LB Krašto
valdyba

Trisdešimt penktojo Santaros-Šviesos suvažiavimo 1988 m. rugsėjo 8-11 d.d. Tabor Farmoje, Sodus, Michigan Programa

Rugsėjo 8. ketvirtadienis

2 v.p.p. Algis Mickūnas — "Galios filosofija ir cinizmo problema".
Pokalbis su Česlovu Kudaba apie gamtosaugą Lietuvoje.
8 v.v. Judita Sedaitytė — "Fantastinis realizmas lietuvių dailėje".
Pokalbis su Regimantu Adomaičiu apie filmą ir teatrą.

Rugsėjo 9. pentadienis

9 v.r. Roman Szporluk — "Ukraina persitvarkymo laikotarpyje".
Simpoziumas "Jaunoji karta Lietuvoje ir išeivijoje" —
Daiva Skuodytė, Rimvydas Glinskis, Jolita Gudaitytė,
Darius Sužiedėlis, moderatorė Judita Sedaitytė.
2 v.p.p. Pokalbis su Sigitu Geda apie išeivijos ir Lietuvos poezijos santykius.
Saulius Sužiedėlis — "Vokiečių okupacijos Lietuvoje istoriniai klausimai: kas naujo, kas sena".
Jolita Gudaitytė — "Nutaatimo procesas ir nepasidavimas".
8 v.v. Regimanto Adomaičio recitalis.
Pokalbis apie persitvarkymo sąjūdį Lietuvoje.

Rugsėjo 10. šeštadienis

9 v.r. Česlovas Kudaba — "Kultūros fondo dabartis ir ateitis".
Kostas Ostrauskas — "Žodžiai, žodžiai, žodžiai".
2 v.p.p. Sigitas Geda — "Rytų filosofija ir lietuvių poezija".
Audronė Barūnaitė-Willeke — "Kaino ir Abelio mitas S. T. Kondroto kūryboje".
Multidisciplinarių studijų instituto, A. Mackaus fondo, A M & M fundacijos, Metmenų ir Santaros-Šviesos federacijos organizacinis posėdis.
8 v.v. literatūros vakaras. Programą atliks Vitalija Bogutaitė, Raymond Filip, Sigitas Geda, Henrikas Nagys, Kostas Ostrauskas, Liūnė Sutema, Aldona Veščiuonaitė.
Jono Dovydeno fotografijų paroda. Naujų knygų sutiktuves.

Rugsėjo 11. sekmadienis

10 v.r. Iona Gražytė-Maziliauskienė, "Iliuzijų vingiai — A. Landsbergio drama".

Norintieji suvažiavime dalyvauti prašomi iki rugsėjo 5 d. užsiregistruoti: Marija Paškevičienė, 306 55th Pl., Downers Grove, IL 60516. USA.

Glasnost

Vladas Vijeikis

Mano draugas Florijonas, buvęs ugniakarys (čia jo paties sugalvotas titulas) buvo nei liūdnas nei linksmas. Šiaip sau nenusakomoje nuotaikoje.

— Žinai,

Jis visus savo pokalbius pradeda šiuo žodžiu, kuris mano manymu, labai neloogiškai naudoti pradžioje. Jeigu jau žinai, tai kam reikia besakyti? Bet leiskime jam kalbėti.

— Žinai, Amerikoje mada yra labai svarbus reikalas. Taigi ir tu girdėjai apie amerikiečių naują madą. Glasnost.

— Na, kaip negirdėsi. Dabar nieko kito ir nebegirdi. Lyg tai būtų naujas išradimas. Ir taip susižavėję sovietiška glasnost, kad užmiršta, jog Amerikoje

jau senai tas buvo.

— Na tai matai, tiek man pribūbnio ausis su ta glasnost, kad nutariau savo šeimoje pabandyti, kaip ta glasnost veikia. Gal, sakau, iš savo patyrimo vieną kitą patarimą Gorbačiovui galėsiu duoti. Taip sakant, pasinešiau į eksperimentus. Susišaukiau savo šeimyną ir sakau: "girdėjote apie glasnost?" Pažiūrėjo į mane lyg aš kažkoks dinosauros būčiau. Taigi glasnost dvasioje, atidarykite burnas ir sakykite, kas jums atrodo blogai? Pirmoji prabilo, kaip visada, žmona. "Vonioje vanduo nebėga, kaip reikėtų jam bėgti". Ne tokių paprastų dalykų aš čia noriu iš jūsų išgirsti. Drožkite svarbesnius reikalus.

— Na, jei nori svarbesnių, pasakysiu, — sako žmona, — jeigu ne tu, šiandien būčiau solistė. Visokios šeimyninės problemos sugadino mano talentą. Būčiau operoje dainavusi.

Žinoma, tai sena daina, kaip ir visų operų. Apie tai senai girdžiu. Tiesa, dainavo chore. Pačioje paskutinėje eilėje. Vos galima buvo įžiūrėti. O jau koks balsas, tai visai neaišku.

— Bent būtų kokią bendruomenę išrinktas. Nu-eini į parengimą. Nugrūda tave į balkoną pačią paskutinę vietą, o Bobčinskienė sėdi pirmoje eilėje ir su įvairiomis aukštomis asmenybėmis bendrauja. Čia balsą perėmė sūnus. Kaip tas jam pavyko?

— Tėvai, jokio supratimo neturi apie mūsų kartos reikalus. Lyg būtų iš dešimto amžiaus prieš Kristų. Atsimeni, kai aš su auskarais ausyse atėjau? Griebei rep-

les man juos nutraukti. Bū-tum ausis nukabinęs. Gerai, kad mama užstojo. Jeigu nori santykius sušvelninti, nupirk man Porčą.

— Porčių jau mes turime. Kar reikia dar kito?

— Čia ir vėl parodei savo akmenis amžiaus galvoseną. Porche yra automobilis.

Tada prabilo duktė.

— Ar atsimeni, tėvai, kai aš atėjau su mėlynai nudažytais plaukais? Visą dieną plovei. Su benzinu, su muilu ir dar kažin kuo. Vos neuždusau. O kai atsivedžiau juodą bernelį, tai galioną skačiaus išgėrei kol atsipeikėjai.

Sakau: gana, nusiraminkite. Manai, kad nutilsi. Dar daugiau ėmė savo gerkles laidyti. Tai ką tu galvoji apie glasnost?

Čia buvo labai keblus klausimas, tad kebliai ir atsakiau:

— O, o, o, a, a, a, a.

Florijonas nebuvo patenkintas mano atsakymu. Reikalas buvo labai svarbus. Net iš aukštos stiklinės nėsriubtelėjo. Čia supratau, kad rimti dalykai seka. Ir neapsirikau. Florijonas sako.

— Pastebėjai, jeigu nesi glušas, kad šeimoje neturiu reikalingo ir man teisėtai priklausančio balso. O kaip tas vyksta Sovietijoje? Pūkiai. Ten piliečiai klausio. Pasakyta buvo eiti į kolchozus. Visi nuėjo. Kas nenorėjo tiems nereikėjo. Pakišo po žeme ir nereikia eiti į kolchozą. Įsakė važiuoti į Sibirą, visi gabenosi ten. Chruščiovas įsakė sodinti kukurūzus. Visi sodino kukurūzus. Dabar Gorbačiovas sako: "dabar bus perestroika, persitvarkymas. Visi ėmė persitvarkyti. Gorbačiovas vėl šuktelėjo: "ne

Sol. Violeta Rakauskaitė atliekant meninę programą kultūros kongreso pokylyje birželio 27 d. Toronte.

St. Dabkaus nuotr.

PABALTIEČIAI LIUDIJO...

(Atkelta iš 1 psl.)

dovanoms į Lietuvą klausimas, paminėta sovietų atsisakymas įsileisti paštu siunčiamus vaistus. Liečiant Teisingumo departamento OSI įstaigos veiklą, pasisakyta už kriminalinių bylų procedūros naudojimą, deportacijų į Sov. Sąjungą atsisakymą, OSI įstaigos mandato praplėtimą baudžiant ir tuos, kurie žmogiškumui nusikalto būdami Sov. Sąjungos tarnyboje.

Amerikos baltų vardų liudijusi Angelė Nelsienė pabrėžė Baltijos valstybių aneksijos nepripažinimo politikos reikšmę bei jos įtaką į dabartiniu metu Baltijos valstybėse vykstantį tautinį judėjimą. Keldama rusifikacijos ir kultūrinio genocido pavojus, ji pastebėjo, kad rūpestis žmogaus teisėmis privalo būti jungiamas su tautinių teisių garantija. Ji prašė Respublikonų partijos platformos komisiją Baltijos valstybių klausimui suteikti "rajoninio konflikto" statusą, esamą problemą pastatant į Afganistanui, Nikaragvai, Angolai teikiama dėmesio plotmę. Palietė ir OSI klausimą, siūlydama prisilaikyti JAV konstitucijos teikiamų garantijų, nubaustiems leidžiant bausmes atlikti JAV-se.

Tenka pasidžiaugti, kad New Orleans apklausinėjimų metu mums rūpimi klausimai galėjo būti pristatyti kartu su spaudoje nuolat linksniojamom Pietų Amerikos, Pietų Afrikos, Artimųjų Rytų, Afganistano problemomis. Gausiai buvo priminta, kad Baltijos valstybių okupacijos klausimas yra dėmesio reikalaujanti neužgijusi II-jo Pasaulinio karo žaizda.

(LB Inf.)

nerdaug!" Ypatingai reikia kreipti socialistinį dėmesį, kad paliktų eilės prie krautuvių. Čia labai puiki turistinė atrakcija. Be eilių prie krautuvių kaip tu pažinsi Maskvą ir visą Sovietiją. Visi pakluso.

Tai matai kaip vyksta. Amerikiečiai labai susižavėję visa ta perestroika. Kai kurie biznieriai planuoja poros blokų eiles sudaryti. Kad kaip nors su Sovietija supanašėti. Čia mat amerikietiškas išsiringumas.

— O kokia tavo nuomonė šiuo reikalu? Čia laisvas kraštas. Pasisakyk.

Tokio pareiškimo padrasintas sakau:

— Dėl dukters. Dabar mėlynai plaukai ne madoje. Nusidažys kita spalva. Gal tau net patiks. Dėl to juodo bernelio. Apšviesk ultra magnapurificturine šviesa. Tada visi balti atrodo. Dėl žmonos, tegul ji sau dainuoja. Kaimynams vieną kitą bonkele nupirk. Gerų santykių išlaikymui. Ne visi vienodai garsus įvertina. Vieniems muzika o kitiems ausų draskymas. Sūnui nupirk karolius. Dabar mada ant kaklo ką nors pasikabinti. Na, matai, atrodantieji sunkūs reikalai lengvai išsisprendžia.

Florijonas išklausė ir nieko nesakė. Bet jo akyse išsiskaičiau:

— Nu ir su durnium kalbu.

Atrodo, kad glasnost jį buvo taip paveikusi, kad neturėjo entuziazmo man trinktelėti. Pažiūrėsime kaip Gorbačiovas iš to visko išsinarplios.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

**JOURNEY PERSON/MACHINIST
CNC SET UP OPERATORS
PROGRAMMERS NEEDED**

Great opportunity to move to a beautiful warm climate in Greenville, SC. one of the fastest growing industrial areas in the USA. Our company has modern facilities with new machinery and equipment. We are growing rapidly into the largest job shop in this area. Job security, excellent benefits and income afford you an opportunity of a lifetime. Write us at:
P.O. Box 16314
Greenville, SC 29606
Or call today 803-288-2715 for interview.

HOUSEKEEPER. Mainline, 5 days 1 week, live in or out, references required, 215-935-9000. (29-31)

ENGINEER

CHIEF EE — High growth electronic mfg. company seeking BS, BE for immed. opening with exp. in AC/DC motor drive, power electronics and power conversion equipment for military/commercial applications. Send resume and salary history to: Controlled Systems, Inc. 1106 Chamberlain Ave., Fairmont, West Virginia 26554 or call 304-366-5144. (33-37)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lituanistikos tyrimo ir studijų centre pasižvalgius

Antanas Juodvalkis

Jaunimo centre, Chicagoje, yra sukaupta daug lietuvių kultūrinės veiklos medžiagos. Čia yra Pasaulio lietuvių, muzikologijos, foto archyvai, periodinių leidinių komplektai, steigiamas medicinos muziejus ir daugelis kitų lietuviams reikšmingų kultūros lobių. Kurį laiką čia suminėti ir neminėti skyriai veikė atskirai, o įsteigus Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą ir įsigijus reikiamas modernias darbo priemones (kompiuterius, dauginimo mašiną ir kt.), į centrą įsijungė ir minėti vienetai.

LST Centras turi įstatų, yra 1982 m. inkorporuotas Illinois valstijoje kaip pelno nesiekianti organizacija ir turi atleidimą nuo federalinių mokesčių. Kitaip sakant, visos aukos duotos LTS centrui gali būti nurašomos nuo IRS mokesčių. LTS Centro nariais gali būti organizacijos ir pavieniai asmenys, įmokėję bent 100 dol.

Direktorių tarybą sudaro 6 organizacijų deleguoti atstovai ir 7 susirinkimo rinkti nariai. Organizacijų deleguoti:

Lietuvos diplomatijos — V. Kleiza,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės — dr. A. Razma, JAV LB Krašto valdybos — dr. K. Ambrozaitis,

Lituanistikos Instituto — dr. Br. Vaškels,

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos — dr. A. Damušis,

Lietuvių Jėzuitų — kun. V. Gutauskas, SJ.

Rinkti 7 direktoriai:

J. Dainauskas, Č. Grincevičius, Br. Kviklys, M. Mackevičius, dr. J. Račkauskas, dr. R. Vitas ir R. Vaitys.

LTS Centro tarybos pirmininku yra dr. A. Damušis, o sekretorium J. Dainauskas.

Direktorių taryba sudaro valdybą, kuri ir rūpinasi sutelktų turtų tvarkymu ir priežiūra. Šiuo metu valdyboje yra šie nariai ir skyrių vedėjai: pirmininkas dr. Jonas Račkauskas, vicepirm. ir vykd. direktorius dr. Robertas Vitas, išdininė Alė Steponavičienė (Stephens), archyvų direktorius Česlovas Grincevičius, muzikologijos archyvo vedėjas Kazys Skaisgirys, jo pavaduotoja Loreta Venclauskienė ir archyvas Juozas Sodaitis, periodikos skyriaus vedėjas Leonardas Kerulis, kartografijos —

Rimantas Žemaitaitis ir medicinos muziejaus — dr. Milda Budrienė.

LTS Centras įsikūrė Jaunimo centre ir užima 17 kambarių, išmėtytų po visus tris aukštus ir rūšį. Vasaros metu dirba 6 studentai, kataloguodami knygas ir įvesdami į kompiuterį. Šiuo metu jau yra sukataloguotų ir į lentynas sudėtų apie 60,000 knygų, o dar krūvos laukia sutvarkymo.

Vienos knygos įrašymas ir į kompiuterį įtraukimas, kainuoja apie vieną dolerį. Į archyvą nuolat ateina dėžės naujų knygų, periodinių leidinių, organizacijų raštų. Darbas nepabaigiamas. Dr. M. Budrienės rūpesčiu yra steigiamas medicinos muziejus, į kurį bus sutelkta med. leidiniai, įrankiai ir kita išsivijoj medicininė medžiaga.

Viename kambaryje laikomi ir prižiūrimi dail. Prano Domšaičio kūrinių. K. Baltramaičio surinktos ir kruopščiai į bylas sudėtos laikraščių iškarpas, apie kiekvieną mūsų dailininką. Tikrai didelis ir vertingas darbas. Čia prieglobstį rado iš Vokietijos atgabenti stovyklinio gyvenimo dokumentai, lit. mokyklų archyvai. Į Centro apimtį įjungiamas ir gausus foto archyvas.

Vertingesniems eksponatams laikyti, šią vasarą, mokyklų atostogų metu, antro aukšto koridoriuose. Liudas Šimaitis pa-

Valstybinis istorijos muziejus Kaune, Nepriklausomybės metais buvęs Vytauto D. karo muziejus.

darė lentynas, kurias nudažius bus įdėtos stiklinės, užrakinamos durelės ir galima bus lankytojams pasigerėti retais medaliais ir kitais retų ženklų rinkiniais.

Kaip ir daugeliui lietuviškų darbų ir įvykių, trūksta lėšų. LTSC stipriai remia Lietuvių ir Tėvo Krištanavičiaus fondai bei kiti šaltiniai. Anksčiau gauta ribota iš federalinių fondų parama, įgalino įsigyti darbo priemones — kompiuterį, dauginimo mašiną, rašomas mašinėles ir kitas šiam darbui reikalingas priemones. Ši parama, bekarant fed. biudžetą, yra visai panaikinta ir tenka verstis lietuviškų fondų parama. Pagal turimus išteklius, vykdomas ir darbas.

Didelė profesionalinė pa-

rama Centrai ateina iš pilnalaikio sumanaus ir šiam darbui atsidavusio akademiko dr. Roberto Vito. Jau besiruošdamas moksliniam darbui R. Vitas buvo įsijungęs į Centrą ir čia praleisdavo laisvalaikį. Baigęs studijas, dirba pilną laiką ir prižiūri studentų darbą, juos įtraukdamas į komplikotą bibliotekų ir archyvų tvarkymo darbą.

Daug laiko ir širdies Studijų Centrui atiduoda ir valdybos pirm. prof. dr. J. Račkauskas bei kiti talkininkai, daugiausia pensininkai, talkiną be jokio atlyginimo. Archyvų ir bibliotekų tvarkymas dirbamas profesionaliai, tik nėra valstybinio biudžeto, teikiančio lėšas ir atlyginimą tarnautojams. Jaunimo centrui už patalpas nuomą apmoka

Tėvo Krištanavičiaus fondas, o tas sudaro 13,000 dol. metinių išlaidų. Tėvo Krištanavičiaus fondas prisideda ir prie kitų išlaidų padengimo ir jų metinė parama siekia 17,000 dol. Lietuvių Fondas remia studentų vasaros darbus — 7,500 dol.

LTS Centro vadovybė, norėdama paskubinti archyvų tvarkymą ir knygų katalogavimą, ieško būdų lėšoms sutelkti. Numato kreiptis į visuomenę ir prašyti paremti lietuvių išlaikyti dirbamą darbą. Žinoma, kad išsivija dirba didelius kultūrinius darbus ir tiems darbams remti renkamos lėšos, bet turimų fondų pajamos neįstengia visų poreikių patenkinti, todėl priversti kreiptis į lietuviškąją visuomenę ir prašyti aukos tiems darbams vykdyti. Studijų Centro prašymo nenuleiskime negirdomis.

LTS Centras taip pat suaugęs su Jaunimo centru, įrengęs lentynas, spintas ir kitus įrengimus, sukaupęs tonas lituanistikos, nė nemano kraustyti kitur. Tą turėtų įsidėmėti biznierių ir visuomenininkai, planuodami kitą centrą. Rytiniam JAV pakraštyje yra ALKos muziejus, o Chicagoje — Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, prisiglaudęs tėvų jėzuitų Jaunimo centre.

Ištvermės ir sėkmės šiame lituanistikos kaupimo darbe.

PLB Kultūros kongrese Toronte. Iš kairės: programos komisijos narys Juozas Stempužis, LB Kanados kultūros komisijos pirm. Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė ir kultūros kongreso rengimo pirm. Milda Lenkauskienė.

MACHINE OPERATORS
Applications now being accepted for conventional milling & jig bore, horizontal boring mill, conventional lathe & CNC lathe, CNC machining center, general laborer, working foreman, day & night shifts. Competitive wages & benefits. Clean, air conditioned shop. Apply in person or send resume to: E. Mfg. Co. Inc. 7275 Industrial Park Blvd, Mentor OH 44060

Gražulis apibūdina siaubingas gyvenimo sąlygas Praveniškių lageryje

Lietuvių Informacijos Centras pasiekė Petro Gražulio gegužės 15 d. pareiškimas Lietuvos TSR prokurorui, kuriame jis apibūdina žiaurias gyvenimo sąlygas Praveniškių lageryje. Gražulis liepos 22 d. buvo išvežtas iš Praveniškių lagerio į Mordoviją. Šio pareiškimo kopija buvo siunčiama Generaliniam sekretoriui Gorbačioviui kartu su lietuviškosios Helsinkio susitarimo kontrolinės grupės dokumentu nr. 39

Pateikiame pareiškimo tekstą. Neišaiškinotos vietos pažymėtos kryžiuokais.

Noriu Jums, prokurore, trumpai aprašyti kokiose sąlygose gyvena kaliniai Praveniškių OČ 12-8 zonoje. Kada mane pirmą kartą atvedė į mūsų zonos valgyklą buvau apstulbintas, pamatęs joje viešpatuojančią didžiausią netvarką ir skurdą. Valgyklos langai, durys ir sienos seniai nedažytos, atsilupinėję, purvinos. Suolų ir stalų stovis toks pat. Pilna pastipusių žiurkių, nepakeliamai blogas kvapas.

Sriuba juoda, dvokia kaip pamazgos. Kaliniams skirta arbata čia spekuliuojama, imama šešis kartus brangiau, negu parduotuvės kaina. Todėl nuteistieji niekuomet jos negauna. Vietoje arbatos duoda virintą vandenį. O kad jis įgautų rusvą spalvą, pilama truputėlį deginto cukraus. Trūksta samčių, šaukštų ir kitų indų. Todėl jais besidalinant tarp kalinių dažnai kyla konfliktai. Indai plaunami labai prastai, jie riebaluoti, aplipę seno maisto liekanomis. Mėsa skiriama kaliniams ar ne, nežinau, tik galiu pasakyti, kad aš čia jos dar nevalgiau. Kartais vakarais duodamas labai blogas žuvies gabaliukas, bet ir tas perpus mažesnis negu priklauso. Rytai papila ant stalo nepilną šaukštą cukraus šu kuriuo nežinau ką daryti, liežuviu laižyti ar dažyti su duona, nes kaip minėjau arbatai puodukų neduoda, ją geriama iš tų pačių indų iš kurių valgome sriubą ar košę.

Duona mums kepama iš atliekų, dažnai būna neiškepusi. Kartais kyla rimtas įtarimas, kad ji kepta iš nuo žemės sušluotų miltų. Joje galima rasti visko — žemių, pelenų, anglių, cemento trupinių ir net žiurkių išmatų. Kartais būna pelių ir žiurkių apgraužta. Nuteistiesiems, kurie dirba

kenksmingose sąlygose, ar xxxx tokiose sąlygose dirba, per parą duodama pusė litro pieno. Bet jis nuolatos skiedžiamas vandeniu.

Šildymo sezono metu, kad nereiktų iš toliau nešti xxxx šildymo sistemos. Taip nuodijimas dirbančio kenksmingose sąlygose organizmas. Vilniaus Lukiškių kalėjime nuteistojo maitinimui skiriami devyni rubliai, o čia aštuoniolika. Tačiau, Vilniuje maistas nė kiek neprastesnis už šį. Pusryčių ir vakarienės daugelis čia nevalgo, nes pamiegojęs vieną valandą ilgiau, daugiau sutaupysi kolorijų, negu valgydamas gausi. Aš irgi pusryčių ir vakarienės nevalgau, taip kaip ir daugelis, paimu duoną.

Tiktai vieni, kurie yra užsidirbę pinigų turi teisę už penkiolika rublių mėnesiui nusipirkti maisto zonos parduotuvėje. Tačiau, nevysi uždirba, nežiūrint, kad neturi ieškinio ir yra išdirbę daugiau kaip metus. Tuo tarpu gamykla planus vykdo, kažkas gauna tūkstantines premijas, o nuteistajam per metus neišeina nė 10 rublių.

Mano asmeninėje sąskaitoje taip pat nėra pinigų, ir nežinau kada užsidirbsiu. Gal greičiau kalinimo laikas baigsis, negu gausiu atlyginimą. O už atsiųstus iš laisvės pinigus, nieko pirkti nelėidžiama. Todėl, alkio kankinamas nepaisau draudimo ir dažnai "ubagauju".

Yra čia ir gerų žmonių. Pasigaili, užtepa ant duonos riekutės margariną ar kokius konservais pavaišina. O tie, kurių niekas nevaišina ir neturi už ką nusipirkti, renka maisto atliekas nuo žemės arba užsidirba duonos gabalą išplaudami koridorių, salę ar panašiai. Rūkantys nurenka nuo žemės visas nuorūkas. Yra ir apsukresnių, sugebančių kažkokiais keliais įsigyti maisto iš laisvės. Vargas visko išmoko. Jei gu būtų kas anksčiau pasakojęs, niekaip nebūčiau patikėjęs, kad tokiose sąlygose ir tokiu maistu gali maitinti nuteistąjį pataisos darbų kolonijoje. Tai įmanoma tik sovietinėje sistemoje.

Nuteistieji, reikalaudami, kad būtų pagerintas maistas ir tvarka valgykloje, sutartinai skelbdavo bado streikus, nevalgydavo xxxx. Šiemet, Vasario 16-tos dienos išvakarėse kaliniai, apsiginklavę laužtuvais, iešmais, lazdomis, vamzdžiais, vėzdais ir kitokiais įrankiais išvertė tvorą ir užpuolė gamyklos darbininkus. Buvo nukentėjusių. Riaušems numalšinti įvedė ka-

riuomenę, tačiau nežiūrint kalinių reikalavimo, padėtis valgykloje nepasikeitė.

Zonoje dažnai lankosi komisijos. Bet ką jos čia tikrina, ką daro, neaišku. Greičiausia kaip ir paprastai: administracija išgeria kavutės, konjako ir išvažiuoja. Kada, dėl valgykloje išbėgusių žiurkių ir netvarkos pasiskundžiau operatyvinės dalies viršininkui Nesterovui, jis tik nusišypsojo ir atsakė, "Gražuli, ne į kurortą papuolei, o valgykloje žiurkių aš dešimt metų nemačiau." Blogai žiūri viršininkas, bet kam jam žiūrėti, jis čia nevalgo.

Pokalbio metu Nesterovas xxxx mane, jog aš esu Amerikos CŽV agentas, tik dabar izoliuotas. Labai gaila, kad iš čia negaliu parašyti į užsienį, kad išgirstų mane amerikiečiai, užsienio lietuviai. Gal, kaip Nesterovas sakė, CŽV mane kaip jų žmogų sušleptų, pasiųstų tą raudonąjį kačių maistą, nereiktų badauti, aprūpintų vitaminais, medikamentais, nes čia viskas labai prasta, nurašyta. Smagu žiurkėms, kurios jau baigia užkariauti koloniją.

Mūsų zonoje yra sanitarinė dalis, tačiau į tą dalį rimti ligoniai negali patekti. Joje nuolatos ilsisi nuskaustieji, nuolatos "gydosi" kokie keturi ar daugiau sveiki žmonės. Kai kurie taip "gydosi" pusę metų ir ilgiau, kartais net iki kalinimo pabaigos. O tie, kurie būtinai turi būti atleisti nuo darbo, atleidimo negauna. Pavyzdžiui, mūsų brigados darbininkas Gintas su elektros pjūkle sužalojo ranką, žaizda buvo xxxx, tačiau atleidimas nebuvo duotas, nors jis visą mėnesį negalėjo dirbti. Man susirgus gripu ir pakilus temperatūrai, atleidimas buvo duotas tik dviem dienoms. Todėl teko eiti į darbą dar tebekarščiuojant. Tuo tarpu kitam brigados kaliniui, Gintui Viršinskiui, kuris susirgo tuo pačiu metu ir turėjo tiek pat temperatūros, atleidimas buvo duotas keturioms dienoms.

Kameros tipo patalpose baudos izoliatoriuose, medikamentus skirsto operatyvinės dalies viršininkas Nesterovas ir pulkininkas Gruodis. Gydytojas čia be teisių. Tai piktnaudžiavimas medicinos. Nuteistieji plačiai kalba, kad už 25 rublius galima maždaug mėnesiui atsigulti sanitarinėje dalyje pailsėti. Už tokią pat kainą galima nusipirkti xxxx geresnį maistą. Tai daroma sumokant pinigų vienam iš sveikų ligonių, kuris guli iki kalinimo pabaigos. Jo paskirtis surinkti

duoklę, pasidalinti su gydytoju. Dėl šios priežasties gydytojai ir laiko dalyje sveikus savo "žmones". Kitaip negalima būtų paaiškinti jų ilgo "gydymosi". Ta stomatologė, kuri dirba tris dienas savaitėje, nuo aštuntos iki dvyliktos valandos, visą laiką dirbanti pirmoje pamainoje padirbti tikrai negali, bet iš darbo neišleidžia. Tačiau skverbti nėra prasmės. Ji pati sako, kad zonoje gydymas blogas. Ormašinė sena, kraštai nudilę, blombos ir kitos medžiagos nekokybiškos.

Darbe kalame dėžes, xxxx ankštas xxxx. Kadangi mažai vietos, tai sunku praeiti pro darbininkus pasiekti medžiagą. Susiplėšai drabužius, subraižai rankas. Darbo stalai sulūžę, dėžių kalimui visai nepritaikyti. Neturime net plaktukų. Vietoje jų, prie vamzdžio galo pritvirtintas metalo gabalas. Todėl dažnai nusimušame pirštus. Neturime darbinų drabužių. Keletą kartų kreipėmės į meistrą. Atsakė, kad jų nėra. Todėl dirbame ir gyvenamojoje zonoje vaikštome su tais pačiais — purviniais, dulkeitais.

"Jaunimo gretose" Algirdo Pilvelio nupaveiksluoti nuteistieji pavyzdingi, su švariomis naujomis šimta siūlėmis, blizgančiais batais. Pilveliui reikėjo nufotografuoti mūsų zonos 21-mos, 23-čios, 24-tos brigados kalinius. Jų apranga suplyšus, vienas net virve prisirišęs batą. Visi suvargę, neskustomis barzdomis, šašais aptekę ūsais bei veidais. Kadangi nesiprausę, drabužiai neskaltbi, tai nuo jų sklinda nemalonius kvapus. Kišenėje duonos gabaliukas, kad turėtų kuo pasistiprinti, nenukristų iki darbo pabaigos. Niekaip neperdedant, juos galima sulyginti su Balio Sruogos "Dievų miško" konclagerio suimtaisiais, kuriuos vadino klipatėlėmis. Nuteistieji xxxx xxxx dirba be išieginų dienų, nors įstatyme jie privalo turėti savaitinę poilsio dieną ir dirbti tik aštuonias valandas. Tuo tarpu jie išdirba nuo 8-tos iki 21-mos valandos, o kartais iki pirmos valandos nakties.

Tai vergių darbas, bet vergai buvo perkami, reikėjo už juos mokėti pinigų. Todėl šeimininkas juos saugojo kaip savo nuosavybę, tausojo xxxx jam tarnauti. Mes esame valdiški, nuteisti, pažeminti bebalisiai. Sveikata, xxxx vargai, niekam nerūpi. Nerūpi ką valgome, kokiose sąlygose gyvename, dirbame. Kada atveža į zoną naują kalinį, xxxx drabužius atima — geresnius parduoda, kitus kažkur išveža. Einantys namo jų negauna. Gerai jei gu artimieji atvažiuoja pasitikti ir atveža aprangą. O

jei neatvažiuoja, su kokiais drabužiais keliauti namo?

Gyvenamoji zona, galima sakyti, be jokios erdvės. Visoje teritorijoje pilna žiurkių krūvų. Tualetai tiek gyvenamojoje, tiek darbo zonoje nešvarūs, nevalomi. Kanalizacija užsikūsi, yra nemalonius kvapas. Sekcijos, taip vadinamos patalpos, kuriose gyvena ir miega nuteistieji, yra tvarkingos, gražiai išdažytos sienos, bet jos mažos. Nėra vietos taburetei pastatyti. Nėra radijo taškų. Dėl kvadratūros pasiskūsti negali, nes, kaip majoras Barškėtis sako: "Įstatymas jokios kvadratūros ir jokios teritorijos nuteistiesiems nepramato, jiems nepriklauso."

Atvežtam į lagerį susidaro daugybė problemų. Nėra kuo nusiskusti. Skustis kuo nori, bet privalai būti nusiskutęs. Iš kur imti siūlų, adatą, muilo, sagų, batų tepalo, šepetį batams, drabužiams valyti, popieriaus laiškam, voką, rašymo priemones ir t.t.? Kur išsiskalbti rūbus, o išsiskalbus kuo apsirengti — te gaunamas tik vienas komplektas. Dantų miltelių zonoje jau daugiau kaip pusę metų nerasti. Pastą siūsti draudžiama, nes kaliniai ją išgeria. Negalima siūsti iš namų ir cukraus — nuteistieji daro samagoną, namų darbo degtinę.

Apie balandžio 20 dieną darbo zonoje buvo rasti du naminės degtinės aparatai. Tai zonoje ne naujiena. Narkomanija, alkoholizmas, ir homoseksualizmas kolonijoje yra plačiai paplitę. Kada nelegaliais keliais kažkas atgabena narkotikų ar alkoholio, tai pusė zonos būna girtų.

Dar šiame pareiškime noriu apie kalinimo sąlygas Vilniaus Lukiškio kalėjime paminėti. Kameroje, kurių plotis apie du ir ilgis apie keturis metrus, karo metais buvo kalinami du, kartais vienas, nuteistasis. Šiandien čia talpinami šeši, aštuoni ar net devyni. Kameroje, dviem aukštais sudėtos šešios lovos. xxxx pakistas ant skardos lapo, kuris xxxx xxxx vietoje sieto. Taigi, šeši miega lovoje, kiti ant grindų. Devintajam tenka gulti po lova, nes ant grindų telpa tik du čiužiniai. Toje pačioje kameroje tualetas — koks kvapas suprantama xxxx xxxx. Vietos tiek maža, kad negali visi kartu lipti iš lovų, nėra kur atsistoti. Tokiose sąlygose, nuteistieji vedami vienai valandai pasivaikščioti, pragyvena iki metų laiko. Yra čia neretas svečias utelės ir ligos. Kada mus gabeno iš Vilniaus į Praveniškių lagerį, tokioje kvadratūroje kaip vagono kupe, kuri apskaičiuota keturiem žmonėms, sugrūdo

(Nukelta į 10 psl.)

Andrieja Kaminskaitė suvaidino kunigaistienę Birutę, Vytauto motiną. Tekstą skaitė Rūta Kalvaitytė.

Žymiųjų lietuvių moterų takas...

Vyr. skaučių pastovyklėje

Irena Gedrienė, Clevelando skautininkių draugovės pirmininkė, paruošė šį foto-montažą iš vyr. skaučių pastovyklėje vykusio rugpiūčio 18 d. pasirodymo apie žymiasias lietuves moteris.

Pastovyklės viršininkė Dalia Lukienė atsivežė į stovyklą daug įdomios surinktos medžiagos apie žymiasias lietuves moteris ir čias stovyklaujančios išstudijavusios jas pavaizdavo.

Kunigaikštienė Ona (Ona Stanavičiūtė), Vytauto žmona išgarsino Lietuvos kunigaikščių sostą vakarų Europoje, kultūroje ir politikoje.

Barbora Radvilaitė (Audra Puzerytė) sužavėjo Lenkijos karalių Žygimantą, tapo Lenkijos karaliene ir Lietuvos D. kunigaikštienė.

Emilija Platerytė (Kristina Antanaitytė) 1831 m. Lietuvos sukilimo vadė ir Lietuvos laisvės kovotoja.

Grażina (Miranda Frankinaitė) legendarinė karžygė, padėjo išlaikyti vienybę prieš kryžiuočius.

Nijolė Sadūnaitė buvo pavaizduota sėdinti kalėjime. Prie durų ją saugojo NKVD suvaidinusios Julija Minkūnaitė ir Nida Gleveckaitė. Visos nuotraukos Irenos Gedrienės

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Kaip kasmet, taip lygiai šiemet Bostono ir apylinkės lietuviams Tautos šventės minėjimą ruošia LB Bostono apylinkės valdyba. Minėjimas bus dviejų dalių, kurių pirmoji vyks rugsėjo 10 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Ten pagrindiniu kalbėtoju bus Viktoras Nakas, Lietuvių Informacijos Centro direktorius iš Washingtono, D. C., o taip pat bus rodoma Juozo Bružo paruošta vaizdajuostė iš liepos 9 didžiųjų demonstracijų Vingio parke okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje. Po programos bus laisvi pašnekesiai prie užkandžių, kavutės ir įvairių gėrimų.

Antroji minėjimo dalis vyks rugsėjo 11 d., sekmadienį, 10 val. 15 min. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone, kur bus atnašaujamos šv. Mišios už Lietuvą, organizacijoms dalyvaujant su vėliavomis.

LIETUVIŠKŲ FILMŲ VAKARAS

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos valdyba ruošia lietuviškų filmų vakarą, kuris vyks rugsėjo 17 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. vakaro draugijos namo trečio aukšto salėje. Vakaro programą sudarys filmas iš liepos 9 d. Vingio parke Vilniuje įvykusios demonstracijos filmas ir VIII Tauti-

nių šokių šventės Hamiltono, Kanadoje, filmas. Po programos bus užkandžiai, atsigalvinimas gėrimais, pašnekesiai.

• **Dail. Vytas Sakalas** vis plačiau reiškiasi amerikiečių dailininkų tarpe. Šiuo metu jis dalyvauja grupinėje 28 dailininkų darbų parodoje, Institute of Contemporary Art, 955 Boylston St., Bostone. Į tą parodą jis pakliuvo atrankos keliu iš 400 su viršum dailininkų. Parodos uždarymo proga rugpjūčio 28 d. 2 val. po pietų dail. Vytas Sakalas su kitu dailininku pasisakys aktualiais šių dienų dailės reikalais. Parodoje išstatyti 6 dail. Vytauto Sakalo darbai.

O rugpjūčio 17 d. 6 val. vakaro radijo stotis WNBZ-FM 88.9 perdavė pasikalbėjimą su dail. Vytautu Sakalu įvairiais dailės reikalais.

• **Laisvės Varpas**, vienintelė lietuvių radijo programa Bostono ir apylinkės lietuviams, perduodama sekmadieniais 9-10 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402, telefonas (508) 586-7209. Programos metu skambinti telefonu: (508) 587-9898.

RENGINIAI

• **Tautos šventės minėjimas**, rengiamas LB-nės Bostono apylinkės, rugsėjo 10 d., šeštadienį, 7 val. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio

Iškilioji lietuvių pianistė, buvusi clevelandietė Dalia Sakaitė prof. A. Kuprevičiaus ir B. Smetonienės mokinė, rugpjūčio 12 d. koncertavo Juno Beach, Floridoje. Nuotraukoje po koncerto su rengėjais — LB apylinkės valdyba. Iš kairės: pirm. A. Augūnas, sekr. R. Mildažienė, vicepirm. A. Petrulis, pianistė D. Sakaitė ir jos tėvelis V. Sakas. J. Garlos nuotr.

aukšto salėje ir rugsėjo 11 d., sekmadienį, 10 val. 15 min. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje South Bostone.

• **Lietuviškų filmų vakaras** rugsėjo 17 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje. Rengėjas — So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija.

JOURNEYMAN DIEMAKERS

With job shop experience only. Must have experience with Progressive Draw and Single Point Tooling. Excellent wage and benefit package.

Please call or write for interview:
BETTCHEE MANUFACTURING CORP.
16000 Commerce Park Drive
Brook Park, Ohio 44142
216-267-0850
Equal Opportunity Employer 32-38)

Mokytojų studijų savaitės Dainavoje, rugpjūčio 7-14 d. d. paskaitininkai.

V. Kučo nuotr.

Ekskursijos į Lietuvą

Vilnius ir Kaunas spalio 10-19 \$1,695.00

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600
iki 11 v. r. ir po 6 v. v.
(416) 245-9990

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernaktavimu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija

Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — \$1,349

Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — \$1,629

Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — \$1,969

Vilniuje 11 naktų

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — \$1,729

Vilniuje 8 naktys.

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viena diena Septintoje tautinėje stovykloje

Aurelija Balašaitienė

Važiuodama vingiuotais, medžių apsuptais tarp miestiniais kaimų keliais, buvau bepradedanti niūniuoti "Kėlias tolimas, bet mielas", kol pagaliau žvyruoto vieškelio sankryžoje pastebėjau lietuvišką vėliavėlę. Kiek pavažiavus miško keliu, ties erdvia automobilių aikšte pamačiau didelę palapinę šalia administracinio pastato. Iškabėlė su užrašu "Registracija" mane įtikino, kad atvykau į septintąją lietuviškosios skautijos tautinę stovyklą, kuriai buvo taip kruopščiai ruošiamasi keletą metų.

Skautininkė Ona Šilėnienė, registracijos vadovė, ir Regina Petrauskienė, jos talkininkė, apsikrovusios ilgais sąrašais ir dokumentais, nuo kepinančios saulės sumaniai įsikūrusios maloniam palapinės pavėsyje, skautiškai pasisveikino ir mielai sutiko pasidalinti stovyklos naujienomis bei išpūdžiais ir suteikti informaciją. Širdies gilumoje negaliu atsigėrėti tuo faktu, kad septyni dešimtmečiai lietuviškos skautybės nepalaužė, nors skaičiai ir sumažėjo. Tačiau reikia atsižvelgti į tai, kad tik išėivijoje lietuviškoji skautybė turi sąlygas gyvuoti ir tarpti, apjungiant visame laisvajame pasaulyje pasisklandžius skautybės idealistus. Jei nepriklausomybės metais ji augo ir klestėjo, tapusi pasaulinės skautų šeimos pilnateise ir reikšminga nare, tai ir virš keturių dešimtmečių blaškymosi po visus laisvojo pasaulio kraštus nesusilpnino jos branduolio.

Stovykloje buvo visiškai tylu, nes jau buvo po vidurdienio, ir atskiros pastovyklės, pasiskirsčiusios po milžinišką stovyklavietės plotą, turėjo savo užsiėmi-

mus. Dairiausi, skaitydama stambius lietuviškus užrašus, iškabas, akimis ieškodama pastovyklių, kurių priskaitoma apie šešiolika. Kiek tik akis užmato, tarsi Anykščių šilelyje, ant kalnelių ir kalvų, tarp jaunučių eglaičių ir pušelių, įvairių krūmų, žolelių ir žvyru nuburtų takelių, kaip grybų būrys, stovi tvarkingos palapinių eilės, tai pusračiu išrikiuotos, tai šachmatų lentelės tvarka sustatytos...

Registracijoje patyriau, kad pirmąją stovyklos antadienį jau buvo užregistruota virš aštuonių šimtų skautų, skaučių, skautų akademikų ir jūros skautų, kurių tarpe buvo atvykusių iš Kanados, Australijos, Argentinos, Skotijos Anglijos, Brazilijos ir Vasario 16-sios gimnazijos, taip pat iš įvairiausių JAV vietovių. Įdomu, kad iš Skotijos atvyko septynių asmenų šeima su savo muzikos instrumentais. Nors lietuvių kalbos jie gerai nemoka, bet lietuviškos šaknys juos patraukė save atnaujinti lietuviško jaunimo aplinkoje. Jau

vien tas žinojimas sutvirtina pasitikėjimą tolimesne lietuviškos skautijos ateitimi. Taip sužinojau, kad dieną prieš tai stovyklą nusiautė uraganas, išvertęs eilę palapinių ir išgąsdinęs paukštytes. Jokių sužeidimų nebuvo, o tipišką skautišką humorą nuteikė stovyklautojus linksmai, kada per garisakalbių sistemą skautai akademikai į palapinių pataisymo talką kvietė... paukštytes. Teko atstatyti palapines, džiovinti patalynę, čiužinius...

Palengva žvyruotu takeliu nužygiavau į patį di-

Stovyklos kampelis...

Su šypsena nešami daiktai...

Virtuvės "štabas" — Jūratė Balašaitytė, Birutė Vedegienė ir Vitalija Butkuvienė.

Laukiant paskyrimo vietos.

džiausią ir galbūt svarbiausią stovyklos pastatą — restoraną (čia jau nebevardinamą virtuvę...). Buvau nustebinta patalpos dydžiu, tvarkingai padengtais stalais, ir ypatingai didele ir labai moderniška, erdvia virtuvės patalpa. Buvo įdomu stebėti šeimininkes, sukaitusias, bet skautiškai linksmas, mikliai dalinantis kapotus kopūstus į šimtus kepimui paruoštų indų. Svarbiausios šeimininkės ir virėjos yra Clevelando skautės, Birutė Vedegienė, Vitalija Butkuvienė ir Jūratė Balašaitytė. Nors darbas sunkus ir atsakingas, planuojant pavalgydinti virš aštuonių šimtų stovyklautojų, bet jų nuotaika puiki, o ir talkininkų nestinga. Jauni ir vyresni broliai su dideliu malonumu ir tikru skautišku paslaugumu visur, kur reikia, pataravo, seses palinksmindami ir prajuokindami.

Apžiūrėjusi virtuvę, užsikandusi morka,ėjau toliau, pro langą pamačiusi nepaprasto grožio nedidelį ežerėlį, kuriame kelios valtytys su skautais lengvai plūduriavo. Ties ežerėliu, ant aukštų stiebų, plevėsavo vėliavos. Eidama takeliu žemyn, jaučioje dauboje, apsuptoje šimtmetėmis eglėmis, užtikau pastatėlį. Ties įėjimu buvo Lietuvos ir Amerikos vėliavos ir milžiniškas užrašas

"Krautuvėlė". Įėjusi nustebau, matydama erdvią patalpą su dailiai išdėliotais suvenyrais, ženklais, marškinėliais ir, kas svarbiausia, oficialia pašto įstaiga. Patyriau, kad per tris idenas jau buvo išsiųsta arti tūkstančio laiškų su filatelistams reikšmingu stovyklos pašto antspaudu. Kitoje pastatėlio pusėje buvo krautuvėlė, kurioje laisvalaikio metu jaunimas galėjo pasivaikinti ledais ir šaltais "minkštais" gėrimais. Tai puikus prisiderinimas prie šių dienų jaunimo reikavimų, atsižvelgiant į jų gyvenimo įpročius ir tuo pačiu jiems suteikiant progą net ir stovyklos aplinkoje pasijauti "kaip namie"...

Einant takeliu toliau į akademikų pastovyklę, susitikau su paskirais skautų būreliais, grįžtančiais iš savo užsiėmimų. Stebėjau jų dailiu elgesiu ir mandagumu. Nė vienas nepaėjo nepasisveikinęs... Gal iš tikro skautiškas jaunimas atstatys mūsų jaunimo garbę, taip giliai pažeistą didžiųjų renginių metu įvykusiais vandalizmo veiksmais. Pakeliui į akademikų pastovyklę užtikau "miško brolių" stovyklą, primenančią kariuomenės dalinių stovyklas su dengiamos spalvos žemomis palapinėmis ir įmatriai iš medžių žievės su-

(Nukelta į 10 psl.)

Gražulis...

(Atkelta iš 6 psl.)

net septyniolika. Kad su-tilptume, kareiviai turėjo mus spirti ir batais xxxx.

Taip trumpai apžvelgnus atrodo mūsų gyvenimas OČ 12-8 zonoje ir kalinio sąlygos Lukiškių kalėjime. Pareiškimo tikslas — kad būtų įvesta zonoje tvarka, atitinkami vidaus tvarkos taisyklės, ne man vienam, sudarytos geresnės sąlygos. Jeigu administracija sudarys sąlygas išsigydyti dantis tik man vienam, duos puodelį, kaip ir padarė, kėdę, prirašys darbinis dražužius ir panašiai, tokiu būdu nuteistieji sąmoningai bus nustatyti prieš mane. Aš tapsiu išskirtas iš jų tarpo. Pastaruoju metu tai jau pradėjo ryškėti. Vadovybė tokiu būdu nori nuteistųjų rankomis nutildyti mane, kad nerašinėčiau.

Kai kur šiame pareiški-me nėra paminėtos pavardės, bet tai nėra "polemika", kaip Jūs, Prokurore, tvirtinate. Norint įvesti tvarką pavardės nėra būtinos. Pavyzdžiui, sanitarinę dalį tikrinant galima ir be pavardės nustatyti ar guli sveikas, kiek laiko. Galima apklausti buvusius baudos izoliatoriuose ir patalpose kameros tipo kas ten gydo nuteistuosius, skirsto medikamentus — medicinos darbuotojai ar administracija. Galima ir be pavardžių patikrint, ar nuteistieji dirba viršvalandžius, ar turi poilsio dienas. Galima ir be pavardžių matyti kaip apsi-rengę 21-os, 22-os, 24-os brigados nuteistieji.

Iš pokalbio su manimi šių metų gegužės 4-tą buvo matyti, kad Jūsų, Prokurore, visiškai nedomino mūsų nuteistųjų kalinio sąlygos darbe ir gyvenamojoje zonoje. Jūs stengėtės mane tik bauginti, kad aš nerašyčiau, nesiskųčiau, nes, kaip Jūs tvirtinote, už rašinėjimus galiu būti nubaustas ir panašiai. Nesvarbu ką Jūs sakytumėte, kaip baustumėte. Matydamas tai xxxx ir tik apie sava rašyti negaliu. Aš kaip tikintis privalau už-

Pirmieji stovyklos ateiviai...

VIENA DIENA TAUTINĖJE STOVYKLOJE...

(Atkelta iš 9 psl.)

megzta "apsaugine" tvorele... Įdomu, originalu ir paprasta...

Pietų metu į restoraną sugūžėjo keturi šimtai alkanų stovyklautojų. Buvo įdomu patirti, kaip greitai stumsis eilė prie maisto stalo... Mano dideliu nuste-bimui, jokios eilės nebuvo. Pavyzdinga tvarka reikala-vo, kad kiekvienas dvylikos asmenų stalą paskirtą savo patarnautoją. Iššaukus stalo numerį, patarnautojai

jausti artimą ir padėti jam. Nuteistieji, išvarginti ka-torgiško darbo, norėdami pailsėti žaloja savo sveika-tą, prarydami xxxx gaba-lus, suvirinimo elektrodus, susipjausto vienas, įsivaro xxxx vinis taip, kad net ne-simato, kartais xxxx į plau-čius. Išimti iš jų svetim-kūnų, susižalojusieji vežami į ligoninę. Tokiu būdu jie gali pailsėti.

Kadangi medicina lage-ryje yra kontroliuojama vadovybės, o vadovybė bei saugumas prieš mane labai nusistatę, todėl man susir-gus gali būti panaudota me-dicina suluošinant sveikatą ar net nužudant.

**Pavergtos tautos kalinys
Petras Gražulis**

1988 m. gegužės 15 d.

(LIC)

buvo įteiktas didelis indas su dvylikai asmenų paruoš-tu maistu, o indai, šakutės ir šaukštai buvo išdėstyti ant stalų kartu su gaivinan-čiais gėrimais, duona ir prieskoniais. Kaip bičių avi-ly, jaunatviškas triukšmas buvo malonus ausiai, o ir susikalbėti buvo galima ne-rėkiant. Prie skautininkių stalo draugavo skautininkės iš įvairiausių pasaulio kraš-tų, užkandžiavo ir dalinosi išpūdžiais. Buvo malonu ne-tikėtai susitikti su vyr. s k a utininkės pavaduotoja Meile Mickiene, clevelandiš-kiais, Gerardu Juškėnu, Vladu Bacevičiumi.

Pirmajai pamainai pava-karieniavus, iš visų pusių rinkosi antroji pamaina, tvarkingai sustodama prie valgyklos priekinių durų. Ir buvo miela stebėti lietu-višką jaunimą, pasipuošusį tvarkingomis uniformomis, rikiuotėje žygiuojant su daina... Visai kaip prieš daugelį metų Lietuvos miš-ke...

Vakarinė programa pas-skautus akademikus man padarė giliausią išpūdį, nes apie penkiasdešimties aka-demikų daugumą sudaro jauniausios išeivijos kartos atstovai, mūsų priaugančios inteligentijos ir būsimų profesionalų karta. Uždengi-mas trijų simboliškų žva-kių, himnas, pasiruošimas laužui, šūkiai ir jaunatviš-ka nuotaika buvo kaip tas lietuviškos gyvybės elekso-ro syvai — viltis, jaunat-vė ir "ad meliorem"!

Atsisveikinant, jau saulei paskendus ežerėlyje, iš visų šonų aidėjo dainos, šūkiai ir juokas. Kelias atgal bu-vo "tolimas, bet mielas", ve-žantis nepaprastai maloni-us, neoficialius vienos die-nos išpūdžius iš palapinių miesto.

Valio, septintoji tautinė stovykla!

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refund-able. (602) 838-8885. Ext. 1753. (32-33)

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmdieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Tool & Die Maker

Alpha Metals Inc., the world leader in the manufacture of solder based products & related test equipment, has an immediate opening for an experienced Tool & Die Maker in its fully air conditioned & equipped Tool & Die Dept.

In this position, you'll be responsible for repairing, maintaining & building both progressive & compound dies used for precision stampings sold to the electronics industry. Position requirements are a minimum of 10 years industrial exp & a high school or vocational school degree. Proficiency with working tolerances of at least .0001 of an inch is required.

Alpha Metals Inc. offers a starting salary of up to \$15.49 per hour as well as a comprehensive benefits package (including 12 paid holidays).

Please send resume with salary history to:

PERSONNEL DEPT

Alpha Metals Inc.

600 Route 440,
Jersey City, N.J. 07304
201-434-6778
equal opply employer (M/F/H/V)

RNs/LPNs

Positions available on 2nd and 3rd shifts to provide medical services to mentally retarded adults. Current Ohio license required. Fringe benefit package which includes an excellent retirement plan. Send resume or call:

**BROADVIEW
DEVELOPMENTAL CENTER**
9543 Broadview Rd.
Broadview Hts., Ohio 44147
526-5000 ext. 212
Equal Opportunity Employer (31-33)

FOLDING CARTONS

Canton Michigan Based Carton Co. looking for glue machine setup person, also bobst operator. Hourly wage commensurate with experience. Call 1-313-397-2638 or send letter or resume to: P. O. Box 87068, Canton, Mich 48188 (31-40)

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

\$60.00 PER HUNDRED re-mailing letters from home! De-tails, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, NJ 07067. (32-37)

TYPISTS — Hundreds week-ly at home! Write: P. O. Box 16, Clark, NJ 07066. (32-37)

WANTED EXPERIENCED

MACHINISTS

FOR ALL SHIFTS

HEAT TREAT-HOBS
BEVELS
CNC TURNING LATHE
SHAPERS
2 & 3 AC'S
REISHAUER GEAR-GRINDING
HORIZONTAL BORING
MILL OPERATOR

Chicago gear manufacturer with 40% growth in 1988 is hiring skilled machinists with the above talents. Have already hired 50 people, but due to retirements & growth, we need experienced people now! Must speak some English. Please send resume.

ILLINOIS GEAR

2108 N. Natchez

Chicago, Ill. 60635 (6500W)

equal opply. employer m/f (29-32)

OWNER/OPERATORS

Truck load division of major mfg. corp. seeking owner/operators or small fleets for long term lease. Must have 1980 or later cabover or conventional tractor with maximum wheelbase of 200 inches. Tandem axle, sleeper required. Top paying mileage-based compensation package including empty miles, incentive bonus, safe driving bonus & more. Contact Dick at (513) 863-4627, 1-800-543-1170 (Outside Ohio) or 1-800-582-1044 (Within Oh.) (26-33)

ELECTRICIAN

Specialty alloy mini-mill has an immediate opening for a candidate who has experience in a heavy industrial environment. Interesting challenging work available, we offer a competitive salary and benefit Package. Contact Human Resources Dept. to set up interview.

PRECISION ROLLED PRODUCTS, INC.

306 Columbia turnpike
Florham Park, N. J. 07932

201-822-9100

EOE M/F

(32-33)

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pradžia bus šeštadienį, rugsėjo 10 d. 9 val. ryto.

Privalomas tėvų susirinkimas šaukiamas trečiadienį, rugpiūčio 31 d. 7:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos mažojoje salėje. Tą vakarą vyks visų mokinių registracija ne tik naujų mokinių registracija. Prašome bent vieną iš tėvų būtinai dalyvauti.

Jei būtų kokių klausimų prieš posėdį, prašome kreiptis pas Kęstutį Civišką tel. 481-0162 po 6 v. v.

• Valdonė Ziedonytė, Willoughby, Ohio, atnaujinama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

TAUTOS FONDO DIENA

Tautos Fondo atstovybė Ohio valstijai skelbia š. m. rugsėjo 11 d. TAUTOS FONDO DIENA, kurią atžymėti rengiamas Tautos šventės — rugsėjo 8 d. minėjimas ir Tautos Fondo 1988 m. vajeaus pradžia.

Minėjimos įvyks š. m. rugsėjo 11 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių Namuose. Programoje trumpos žodis Tautos šventės tema, stambesniųjų aukotojų atžymėjimas ir vaišės. Vaišių kaina 10 dol. Norintieji vaišėse dalyvauti pra-

šomi apie tai pranešti iki rugsėjo 5 d. TF sekr. Antaninai Puškoriūtei, tel. 473-4514. Kviečiami visi Clevelando ir apylinkių lietuviai Tautos Fondo parengime ir vaišėse dalyvauti.

TAUTOS FONDAS išlaiko VLIKĄ-ELTĄ, Informacijos biurus Washingtone, ir Europoje, remia Vatikaną ir Romos valstybinio radijo transliacijas į okupuotą Lietuvą, leidžia įvairiomis kalbomis Eltos biuletenį, informuojantį laisvąjį pasaulį apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Tam viskam reikia daug lėšų, todėl prašome atsilipti į skelbiamą vąjį ir skirti TAUTOS FONDUI savo auką. (pr)

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Dr. V. A. Raisys,
Vokietija 20.00
H. Idzelis, Cleveland 3.00
V. Židžiūnas, Centerville 5.00
F. Česonienė, Baltimore 5.00
I. Kumpis, Miami 20.00
A. Antanėlis, Omaha 5.00
V. Čekanauskas,
Westlake Village 5.00
J. Stravinskas, Chicago .. 15.00
X. Y., Los Angeles 10.00
B. Bliūdžius, Southfield 10.00
R. Rūkštelė, Atlanta 5.00
I. Baniene,
Bloomfield Hills 20.00
V. Dzenkauskas,
Daytona Beach 20.00
K. Giedraitis, Livonia 10.00
V. Žiedonis, Willoughby 20.00
A. Bačiulis, Quincy 10.00
A. Skridulis,
Daytona Beach 30.00

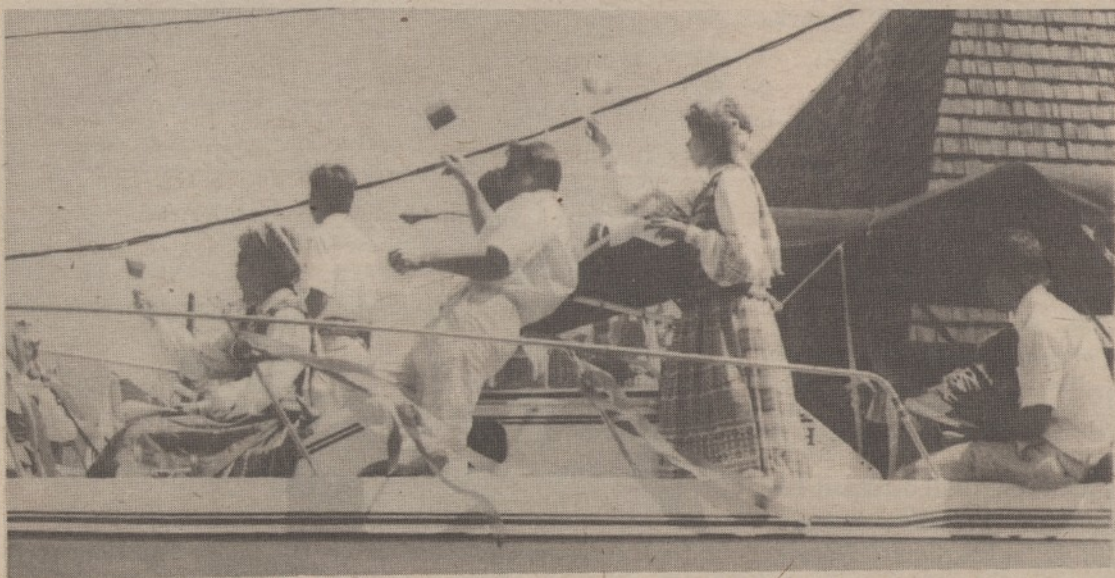
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• Oktoberfest, tradicinis parengimas įvyks ir šiais metais Darbo dienos savaitgalyje, rugsėjo 2, 3, 4, 5 d. d. Lake County Fairgrounds, Painesville, Ohio. Įėjimas 4 dol. Bus įdomi programa ir skanūs valgiai. Apsilankę nesigailėsite.

Kultūros kongreso rengimo pirm. Milda Lenkauskienė ir ižd. Jonas Kazlauskas aptaria finansinius reikalus.

V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuvių klubo vežimas 185-tos gatvės parade.

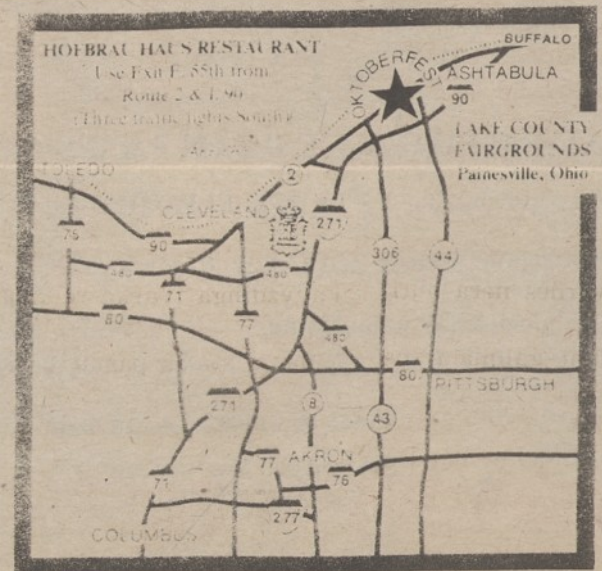
V. Bacevičiaus nuotr.

Steve Bencic's Original

SEPTEMBER 2, 3, 4, 5
LAKE COUNTY FAIRGROUNDS
PAINESVILLE, OHIO

- Entertainment Galore!!!
- Sample Foods From Around The World
- Ox, Lamb, Pig, Roasts
- Midway Family Fun Carnival
- Fests Tents & Dance Floors
- Arts & Antique Show & Sale
- Clam Bake & Hofbrau Schnitzel Haus

Friday, Sept. 2nd, 5 p. m. — midnight
Saturday, Sept. 3rd, 2 p. m. — midnight
Sunday & Monday, Sept. 4th and 5th, 12 noon to midnight.

General admission: \$4.00; for seniors \$3.00.
Children 14 and under free of accompanied by an adult.

Advance sale: \$3.00.
Phone (216) 881-7773.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LAPKRIČIO 5 D. Lietuvių Namų metinis balius.

• LAPKRIČIO 19 D. L.K. V.S. Ramovė — kariuomenės minėjimas.

• 1989 M. BIRŽELIO 30 — LIEPOS 2 D. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimas Clevelande.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• RUGPIŪČIO 23 D. Juodojo Kaspino Dienos demonstracijos. Rengia Clevelando Pabaltiečių Taryba ir Clevelando Jaunimo Sąjunga.

• RUGPIŪČIO 28 D. 1 val. p. p. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė Biliūnų sodyboje, 31503 Lake Shore Blvd.

• RUGSĖJO 11 D. Ohio Tautos Fondo atstovybės popietė Lietuvių Namuose.

• RUGSĖJO 25 D. Balso gegužinė Dievo Motinos parapijos kavinėje.

• SPALIO 8-9 D. Tradicinės Lietuvių Dienos. Visos organizacijos prašomos tuo laiku nerengti jokių parengimų. LB Clevelando apyl. valdyba.

• SPALIO 8 D. Pabaltiečių vakaras. Rengia ALT, Latvių Sąjunga ir Estų Taryba.

• SPALIO 15 D. Neringos tunto skaučių tradicinis balius Lietuvių Namuose.

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

DIRVA

LTN MINĖS 20 METŲ SUKAKTĮ

Š. m. rugsėjo 17 d. Lietuvių Tautiniai Namai, Chicagoje, paminės savo dvidešimties metų sukaktį šia tvarka:

- 11:30 val. ryto šventos mišios už mirusius narius šventos Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke.

- 6:30 val. vakaro banketas nuosaviuose namuose. Banketo programoje trumpa Tautinių Namų apžvalga, meninė dalis, vakarienė ir šokiai.

Maloniai kviečiame visus narius šioje Lietuvių Namų šventėje dalyvauti.

Prašome rezervacijas padaryti iš anksto iki rugsėjo 10 dienos šiais telefonais: E. Valiukėnienei 434-7270, arba O. Kremeriui 354-7374. Auka asmeniui 20 dol.

ST. BALZEKUI JR. ĮTEIKTAS HERITAGE AWARD

Šių metų birželio 26-tą, banketo metu Chicagoje, Illinois Democratic Council of Ethnic Americans, susidedant iš kongresmanų Wil-

Inž. Jonas Jurkūnas Lietuvių tautinių namų Chicagoje tarybos pirmininkas, vienas iš iniciatorių jų įsigijimo prieš 20 metų. Ši sukaktis bus paminėta rugsėjo 17 d. Chicagoje.

Mielam broliui

A. A.

JURGIUI FLEDŽINSKUI

Lietuvoje mirus, VYTAUTĄ FLEDŽINSKĄ ir jo šeimą, seseris ZOFIJĄ ir ALEKSANDRĄ nuoširdžiai užjaučiame.

Vincė Zaunienė-Leskaitienė
Stefanija, Kazimieras ir
Vaidotas Vaičiai
Vita ir Steve Loyal
Marija ir Jonas Simoniai
Juzefa ir Artūras Cenfeldai

*Ir skubėjo jaunos dienos
pasivyt visus džiaugsmus,
Audros kelią joms pastojė —
liepia sukti į kapus!*

Mylimai sesutei KOSTEI Lietuvoje, ir
brangiam broliui

MEČIUI ŠILINSKUI

Kanadoje mirus, skausmo prisilėgtai LEVUTEI GAIŽUTIENEI ir giminėms nuoširdžiai reiškiu gilią užuojautą.

Antanas Vaitėnas

A. A.

TEODORAI SERAPINIENEI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą mūsų skyriaus nariui IGNUI SERAPINUI.

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Chicago Skyriaus
nariai

statoma Chicagoje Jaunimo centre gruodžio 10 ir 11 d. Dramos sambūrio valdybos pirmininkas Vincas Dovydaitis, o meno vadovas ir režisierius Petras Maželis. Pastatymą rengia Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomasis komitetas.

- Sol. Ona Aleksaitė po ilgesnės pertraukos koncertavo Kennebunkporte rugpjūčio 6 d., atlikdama lietuvių ir pasaulinio garso kompozitorių kūrinius.

Publikai be sustojimo plojanč, ji bisui padainavo dar keletą kūrinių.

Solistei akompanavo komp. Jeronimas Kačinskas.

- New Jersey tautybių festivalis įvyks rugsėjo 10 d. 10 val. ryto Liberty State Park, Jersey City. Bus tautybių paradas ir meniniai pasirodymai, parodos ir įvairūs tautiniai skanėstai. Įėjimas veltui. Vakaro iškilmės prasidės 7:30 val.

- Dr. V. A. Raisys, Vokietijoje, atnaujina mas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

- I. Baniienė, Bloomfield Hills, Michi., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

- V. Dzenkauskas, Daytona Beach, Fla., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

- Irena Kumpienė, Miami, Fla., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

liam Lipinski, Dennis De Concini, Marty Russo ir kitų, pagerbė Stasį Balzeką kaip pasižymėjusį Amerikos lietuvių.

Žymuo jam buvo įteiktas už nepailstomą darbą lietuvių etninių reikalų gerovei. Dirbdamas su valstybės ir valstijos senatoriais, priklausydamas Chicagos miesto įvairioms taryboms ir vadovaudamas Lietuvių Kultūros Muziejui, jis supažindina Amerikos visuomenę su lietuviais — su jų kultūra, praeitimi, dabartine veikla ir jų viltimi Lietuvos laisvei. St. Balzekas ryškina lietuvių profilį bendrojo Amerikos visuomenėje. Įteikdami žymenį demokratui sveikino ir dėkojo St. Balzekui pareikšdami, jog lietuvių kilmė suformavo jo charakterį ir nustatė gyvenimo kryptį Amerikos visuomenės gerovei.

AMERIKOS PABALTIEČIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

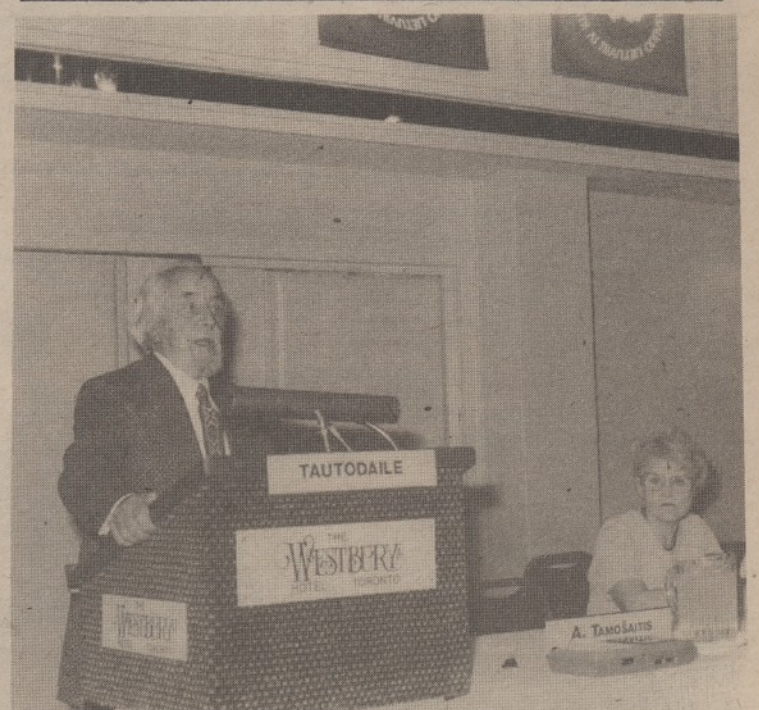
Š. A. Pabaltiečių lauko teniso pirmenybės įvyks 1988 m. rugpjūčio 27-28, Warden Park, Lexington St. prie Crooks Rd., Royal Oak, Mich. (šiaurinis Detroito priemiestis). Vykdo ŠALFAS S-gos lauko teniso komitetas. Pradžią: rugpjūčio 27, šeštadienį, 9:00 am. Registracija nuo 8:00 am. Dalyvavimas atviras vi-

siems lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Dalyvių registracija — iki rugpjūčio 26 d. imtinai, šiuo adresu: Dr. Algis Barauskas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48013. Telefonas (313) 258-6535.

Visais varžybų reikalais prašome kreiptis į Dr. Barauską arba Jurgį Šenbergą (313) 549-0586. Clevelandiečiai — į Vytą Kliorį (216) 531-6459.

- Los Angeles dramų sambūris intensyviai repetuoja premijuotą rašytojo Anatolijaus Kairio dramą "Krikšto vanduo", kuri bus

Dail. Antanas Tamošaitis ir dr. Genovaitė Kazokienė kultūros kongreso svarstybose Lietuvių tautodailė.

St. Dabkaus nuotr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.